

ВІТАЄМО З ДНЕМ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ!

Шановні студенти, викладачі та співробітники!

Вітаємо вас з вашим професійним святом: Днем працівників освіти. У ці дні кожен з нас згадує свого Вчителя – того, котрий долучив до книги, запалив іскорку знань, був старшим другом і порадиником. У цей непростий час на плечі працівників освіти лягає відповідальність за навчальний процес молодого покоління українців, а отже, ви фактично відповідаєте за те, яким буде майбутнє нашої держави.

Прийміть щиру вдячність за високе служіння обраній справі, невтомний творчий пошук, самовідданість, добро і щедрість душі, яку ви вкладаєте у свою працю.

Щирозердно бажаємо вам, шановні освітяни, здоров'я, невичерпних творчих сил, натхнення, щастя, довгої людської пам'яті, мужності, стриманості та великого терпіння, адже виховання та навчання ніколи не було легкою справою.

Низький уклін вам і наша глибока шана!

У МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОРУМ

З метою представлення економічного потенціалу області, презентації інвестиційних проєктів, активізації торговельно-економічного співробітництва області з іноземними партнерами 23-24 вересня 2011 року в м. Чернівці відбувся V Міжнародний інвестиційний форум.

На запрошення обласної державної адміністрації для участі у форумі прибули представники Міністерства закордонних справ України, посольств Російської Федерації, Республіки Білорусь, Угорської Республіки, В'єтнаму в Україні, Посольства України в Литовській Республіці, Українського національного комітету Міжнародної торгової палати. Крім того, у роботі заходу взяли участь представники Брянської та Курської області, а також Ханті-Мансійського автономного округу – Югри Російської Федерації, Гомельської області Республіки Білорусь, різних регіонів України, міжнародних організацій, керівники провідних підприємств України, близького та далекого зарубіжжя, науковці.

Форум проходив у форматі пленарного засідання та п'яти тематичних секцій.

На пленарній частині учасникам Форуму було представлено презентацію інвестиційного потенціалу Чернігівщини та об-

ласного сільського господарства, використання енергозберігаючих технологій, облаштування туристичної інфраструктури.

У рамках Форуму відбулося підписання кількох договорів про співпрацю між Чернігівською об-

ластину. Після пленарного засідання учасники Форуму мали змогу ознайомитися з досягненнями господарського комплексу області, відвідавши виставку-ярмарок та виставки-презентації 22-х районів Чернігівщини.

У виставці-ярмарку взяв участь і Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. Експозиція старовинного Гоголівського вузу викликала інтерес у відомих політичних діячів, науковців, бізнесменів, представників ЗМІ.

Голова облдержадміністрації В.Хоменко, ректор Ніжинського університету професор О.Бойко та проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків професор О.Мельничук обговорили сучасний стан освіти на Чернігівщині, перспективи її розвитку, висловили пропозиції щодо стимулювання та підтримки галузі.

Перший день Форуму завершився екскурсією до Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», який об'єднує видатні пам'ятки архітектури м. Чернігова.

Наш кор.

Голова облдержадміністрації В.Хоменко оглядає експозицію Гоголівського вузу

ласного державного центру, а також низку ласою державною адміністрацією, районними адміністраціями та представниками органів управління в регіоні, зокрема у сфері хімічної, харчової промис-

ління різних рівнів інших держав.

Молодіжний хор «Світич» – переможець Міжнародного конкурсу в Греції!

Нову яскраву перемогу – Золоту медаль та Першу премію на XVII Міжнародному хоровому конкурсі духовної музики у місті Превеза (Греція) – здобув Молодіжний хор «Світич» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

У міжнародному хоровому змаганні взяли участь колективи з Іспанії, Італії, Греції, Румунії, Південної Кореї, Сербії, Аргентини, Білорусі та України.

Виступи учасників конкурсу оцінювало поважне журі у складі видатних хорових диригентів європейського класу: доктора, професора Єви Коллар (Угорщина), Дарини Кросневої (Болгарія), Лоренцо Донаті (Італія) та Валентина Стефанова (Греція).

«Світич» представив програму духовних піснеспівів, яка відповідала конкурсним вимогам та включала релігійні твори а саррелла: фрагменти з «Літургії» Миколи Дилецького, Великодній концерт «Ангел вопієше» Михайла Вербицького, «Херувимську пісню» Ганни Гаврилець, «Alleluja» Ромуальда Твардовського, а також українську народну пісню «Порізала пальчик» в обробці Миколи Гобдича (солістка – Любов Комаринець).

не враження від хору «Світич»: сценічну культуру, костюми, артистизм хористів, контакт диригента з хором, сприйняття всієї програми слухачами.

Учасники хору «Світич» та його керівники, заслужені діячі мистецтв Укра-

їни, професори Людмила Шумська та Людмила Костенко, щиро вдячні Генеральним спонсорам – Президентському фонду Л.Д.Кучми «Україна» та народному депутату України І.І.Куровському за потужну фінансову підтримку цього проекту. Диригенти вважають, що участь студентів у міжнародному змаганні – це значний стимул для творчого зростання колективу, а також важлива патріотична місія, під час здійснення якої молоді виконавці – посланці держави Україна, несуть українське хорове мистецтво слухачам з різних країн світу, що сприяє інтеграції культурно-мистецьких надбань української нації в європейське співтовариство. Разом із тим, колектив своїм високим професіоналізмом продемонстрував розквіт українського хорового мистецтва на авторитетному міжнародному форумі.

Доречно нагадати, що у травні цього року «Світич» здобув перемогу в Києві, на Другому Всеукраїнському фестивалі – конкурсі хорового мистецтва, організованому Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України спільно з Міністерством культури і туризму України. І ось новий злет, і черговий успіх! Наш відомий хор підтвердив свій високий статус носія ідеї національного музичного просвітництва, авангарду молодіжного хорового руху Східщини, одного з найпотужніших хорових творчих осередків студентської молоді в Україні. Свої високі досягнення хор «Світич» присвячує 20-річчю незалежності України.

Олена Кавунник, кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри музичної педагогіки та хореографії

СЛАВЕТНИЙ

Ніжинській вищій школі на талановитих учнів щастить. Серед когорти її славних випускників – академік Арнольд Панасович Грищенко, видатний український мовознавець, чия ім'я широковідоме не тільки в Україні, а й далеко за її межами. Талановитого учено-лінгвіста й педагога від Бога знає й глибоко шанує вся Україна. Наукові, науково-методичні праці, підручники і посібники Арнольда Панасовича Грищенка давно вписані в історію українського мовознавства, вони добре знані в усьому слов'янському лінгвістичному світі.

Арнольд Панасович Грищенко родом з Довженкового краю. Розпочав свій життєвий і професійний шлях на Чернігівщині в невеличкому селі Мутичеві Ріпкинського району. Тут навчався в початковій школі, де його першою вчителькою була мама, Таїса Іванівна Грищенко, яка сорок років віддала нелегкій педагогічній праці, додатково виконуючи обов'язки завдувачки Мутичівської початкової школи. Тут на все життя закарбовано незабутні враження від тепла сільської батьківської хати, безтурботливого дитинства, маминої науки, пахощів польського різнотрав'я, шестецу колосків.

Семирічку майбутній академік закінчив у селі Красківському, яке знаходилося за чотири кілометри від Мутичева. Пізніше, з 1951 до 1954 року, Арнольд Панасович навчався в Ріпкинській середній школі, що була за вісім кілометрів від рідного Мутичева. Восени і навесні, у гарну днину і в негоду до школи Арнольд Панасович ходив пішки, а взимку жив на квартирі у чужих людей. Чекав вихідного дня, коли можна повернутися до рідної оселі, зустрітися з найдорожчими людьми, допомогти батькам, у яких у селі було багато різноманітної домашньої роботи. Шкільні роки заклали підмурівок великого працелюбства, виняткової любові до рідної мови, пробудили велику жагу до навчання.

Ріпкинську середню школу Арнольд Панасович закінчив зі срібною медаллю, настав час здобувати вищу освіту. І тоді «засвітив свою ніжність Ніжин»... У 1954 році майбутній академік став студентом Ніжинського державного педагогічного інституту імені Миколи Гоголя (відділення української мови та літератури історико-філологічного факультету). Ніжин для Арнольда Панасовича став містом юності, а інститут, «білий лебідь, де білі колони органом звучать», – справжнім храмом науки, краси і духовної величі.

Випускник історико-філологічного факультету Ніжинського педагогічного інституту імені Миколи Гоголя 1958 року одержав диплом з відзнакою і розпочав свою трудову діяльність в Удайківській середній школі на Прилуччині. Сумлінного й винятково відповідального вчителя української мови та літератури, німецької мови зразу помітили й призначили директором Гучинської восьмирічної школи рідного Ріпкинського району, де Арнольд Панасович пропрацював два роки.

Син учительки, випускник Гоголівського вузу впродовж усього свого життя з великою любов'ю і ніжністю, благословенням згадував свою ALMA MATER, де переймав життєву й наукову мудрість від своїх учителів – мовознавців і літературознавців історико-філологічного факультету Ніжинського педагогічного інституту імені Миколи Гоголя, де працював за сумісництвом на посадах асистента (1960 р.), професора (1996-2006 рр.) кафедри української мови. Книга спогадів випускників Ніжинської вищої школи імені Миколи Гоголя різних років «І дорогий, і незабутній...»: До 200-ліття Ніжинської

Журі гідно оцінило чистоту інтонування, збалансованість усіх компонентів хорового ансамблю, естетичний тембр хорового вокалу, адекватність виконання творів програми авторському тексту, загальне худож-

ВИПУСКНИК НИЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

(до 75-ліття від дня народження академіка А.П.Грищенка)

вищої школи» (Ніжин, 2005) містить цікаву статтю Арнольда Панасовича (с. 97–99), де з великою любов'ю і гордістю сказано про те, що студентам 50-х років цього вищого навчального закладу «було в кого вчитися, зокрема, у викладачів кафедри української мови – Феодосія Яковича Середи, Арсена Даниловича Батурського, Дмитра Дмитровича Герасименка, Марії Герасимівни Кишенько, Надії Василівни Сладківської. Це були люди різних темпераментів і характерів, але всіх їх об'єднувало надто сумлінне ставлення до викладацького обов'язку й повага до студента» (с. 97). З легкої руки Феодосія Яковича Середи, ерудованого мовознавця, фахівця з питань іменникового словотвору, розпочалася викладацька робота Арнольда Панасовича у вищій школі. Після закінчення інституту в 1958 році двічі відгукувався Арнольд Панасович на запрошення Ф.Я.Середи викладати історичну граматику української мови студентам-заочникам на літніх сесіях. Не міг не помітити Феодосій Якович допитливого, працьовитого юнака, сумлінну й кропітку працю студента-відмінника, його вияткові здібності до вивчення рідної мови й іноземних мов. Справді, у цей час Арнольд Панасович працював дуже багато і невтомно, адже майбутній фах було обрано за покликанням, «зі свідомою любов'ю до рідної мови й літератури» (с. 97). Стримано-сухуватому на лекціях, але запальному та вельми емоційному в дружній бесіді Феодосію Яковичу Середі Арнольд Панасович склав своє особливе пошанування.

Серед викладачів кафедри української літератури Арнольд Панасович викремив три визначні особистості – Олександра Дмитровича Королевича (Леся Гомона), Михайла Степановича Чубача й Лесю Йосипівну Коцюбу. Арнольд Панасович вдячний долі, що вона подарувала студентам повеселих років спілкування зі славними ніжинськими філологами, лекції яких кваліфіковано як взірцеві за змістом і формою викладу.

Зворушливо написав Арнольд Панасович про викладачу німецької мови Калерію Федорівну Духанову, «інтелігентку старої школи», яка спонукала розумного студента до серйозного вивчення свого предмета. Отже, не випадково Арнольд Панасович розпочав свою викладацьку кар'єру як учитель німецької мови Удайцівської середньої школи на Прилуччині.

Чимало гарних і теплих слів мовлено про корифеїв Ніжинської вищої школи – Тамару Дмитрівну Пінчук й Івана Петровича Костенка, учителів Арнольда Панасовича, людей по-справжньому відданих своїй справі. Тамара Дмитрівна не лише прекрасно викладала історію педагогіки, а й уміла (уміє й зараз!) зупинити й зафіксувати на фотоплівці мить, що «переростає в художній образ».

У стінах Ніжинської вищої школи у кабінеті педагогіки познайомився Арнольд Панасович з майбутньою дружиною – чарівною Ніною Миколаївною. Арнольд Панасович завжди був вдячний долі, що подбала про переведення англійського факультету з Вінницького, де навчалася Ніна Миколаївна, до Ніжинського педінституту. Великою радістю й гордістю подружжя Грищенків є син Тарас, який став відомим ученим-істориком.

Відмінник Ніжинського педінституту восени 1960 року став аспірантом Інституту мовознавства імені О.О.Потебні. Науковим керівником кандидатської дисертації був визначний мовознавець і прекрасна людина Михайло Андрійович Жовтобрюх. Арнольд Панасович по-синівськи любив свого Вчите-

ля, із захопленням розповідав молодшим колегам про багаторічну плідну наукову співпрацю і дружбу з Михайлом Андрійовичем. У кандидатській дисертації Арнольд Панасович уперше в українському мовознавстві розпочав багатоаспектне дослідження природи складносуриядних речень з урахуванням формально-граматичного, семантичного і комунікативного планів. Михайло Андрійович відкривав широкі лінгвістичні горизонти для багатьох українських мовознавців, серед яких і колишні доценти кафедри української мови Ніжинського педінституту кандидати філологічних наук М.Г.Кишенько та О.Д.Неділько.

Восени 1963 року Арнольда Панасовича призначено на посаду молодшого наукового співробітника Відділу теорії української мови і структурно-математичної лінгвістики Інституту мовознавства імені О.О.Потебні. Через два роки на засіданні об'єднаної вченої ради Відділу літератури, мови і мистецтвознавства АН УРСР імені О.О.Потебні Арнольд Панасович успішно захистив кандидатську дисертацію. Матеріали кандидатської дисертації Арнольда Панасовича були оформлені і подані до друку. У 1969 році з'явилася монографія «Складносуриядне речення в сучасній українській літературній мові». Праця до сьогодні залишається одним із найповніших і найгрунтовніших досліджень, що висвітлює багаторівневу сутність речення.

У 1979 році в Інституті мовознавства імені О.О.Потебні Арнольд Панасович Грищенко успішно захистив докторську дисертацію на тему «Історія становлення словозміни і словотвору прикметника в українській мові», присвячену історичній морфології. За її матеріалами опубліковано монографію «Прикметник в українській мові». У роботі вперше в українському мовознавстві висвітлено словотвірні та словозмінні характеристики прикметника, вони вилучені через зіставлення з відповідними явищами білоруської, російської та багатьох інших слов'янських мов. Праця такого порівняльного плану засвідчила, що її автор вільно володіє російською, білоруською, німецькою, англійською мовами, читає й може розмовляти майже всіма слов'янськими мовами – чеською, словацькою, польською, болгарською, сербською, хорватською.

3 вересня 1981 року доктор філологічних наук Арнольд Панасович Грищенко обіймає посаду завідувача кафедри української мови Київського державного педагогічного інституту імені О.М.Горького, гармонійно поєднавши наукову роботу з освітянською. Кафедра, очолювана професором, що прийшов з академічної установи, починає працювати над науковою проблемою «Лінгводидактичний аспект функціонування української мови». З ініціативи та під керівництвом професора А. П. Грищенка створено підручник для студентів-філологів педагогічних університетів «Сучасна українська літературна мова», який витримав три видання (1993 рік, 1997 рік, 2002 рік) і користується в лінгвістичних колах Украй-

ні великою популярністю і великим попитом. У ньому вдало поєднано загальнодидактичні і специфічно-методичні принципи навчання, передбачено зв'язок теорії з практикою на тлі науковості, доступності, систематичності викладу матеріалу. Арнольд Панасович написав ґрунтовні розділи «Лексикологія», «Фразеологія», «Лексикографія», «Морфологія» (предмет морфології, типи морфологічних форм і засобів їх вираження, частини мови і принципи їх класифікації, частини мови: іменник, прикметник; підрозділ «Дієслово» підготовлено у співавторстві з Л.І.Мацько), а також здійснив загальне редагування праці. Арнольд Панасович був членом Національної правописної комісії при Кабінеті Міністрів України, брав активну участь у роботі над новою редакцією орфографічного кодексу мови, підготував розділ «Правопис слів іншомовного походження».

Великих зусиль докладав Арнольд Панасович для формування і розвою наукових шкіл. Академік підготував трьох докторів і кілька десятків кандидатів філологічних наук. Якісний склад кафедри української мови Ніжинської вищої школи сьогодні – це результат багаторічної, сумлінної і копіткої праці професора А.П.Грищенка як наукового консультанта, наукового керівника, опонента, голови спеціалізованої вченої ради, завідувача кафедри української мови Національного педагогічного університету. Це вияв глибокої любові до своєї альма матері, до міста своєї юності. Для кафедри української мови Ніжинського вишу Арнольд Панасович підготував доктора філологічних наук та чотирьох кандидатів наук. Під керівництвом Арнольда Панасовича свого часу захистили кандидатські дисертації А.К.Мойсієнко (1983 рік), Н.І.Бойко (1984 рік), Г.М.Вакулєнко (Шелемеха) (1996 рік), Т.М.Сидоренко (2005 рік), В.І.Хомич (2006 рік). Ніжинські філологи щиро вдячні славному землякові, вони горді з того, що мали честь і щастя спілкуватися з визначним мовознавцем, Людиною з рідкісним поєднанням краси внутрішньої і зовнішньої, з якою, як і з Довженкового батька, можна було писати і Лицарів, і Богів, і Апостолів, і Великих Учених.

Дійсному членові Академії педагогічних наук України, дійсному членові Академії вищої школи України, докторові філологічних наук, професорові, заслуженому діячеві науки і техніки України, лауреатові премії імені І.Я.Франка Національної академії наук України, випускникові Ніжинської вищої школи 1958 року Арнольдові Панасовичу Грищенку 23 вересня 2011 року виповнилося б 75 років. Незвично і невимовно сумно так говорити про Вчителя, який, досягнувши таких наукових і професійних висот, на жаль, ранувато пішов за одвічну межу. Для багатьох Учителів був і залишиться назавжди неперевершеним зразком справжньої інтелігентності, людяності, порядності, трудолюбства, професіоналізму найвищого гатунку. Арнольд Панасович зумів «на всіх своїх учнях накласти печать свого духу».

Надія Бойко, професор, завідувач кафедри української мови

Студент НДШ – А.Грищенко

ВОЖАТСЬКЕ ЛІТО 2011

Найважливішою складовою навчального процесу і справжнім професійним випробуванням для студентів Гоголівської вищої школи є проходження педагогічної практики. Особливо визначальною в цьому плані є літня практика в оздоровчих дитячих таборах та пришкольних майданчиках.

Це перше проба сил, професійної придатності, умінь, навичок, часто робота в екстремальних умовах, адже доглядати за своїми вихованцями, організовувати їх, відповідати за їх життя і здоров'я, часто двадцять чотири години на добу, це велика відповідальність і величезний досвід, який залишається з вами на все життя.

Про те, як студенти педагогічних спеціальностей нашого навчального закладу проходили практику цього року, діляться своїми враженнями наші автори.

Літо... Чудова та яскрава пора року як у кольоровій, так і в емоційній гамі. Адже найбільше емоцій, енергії та завзяття ми набираємося у цей спекотливий, але приємний час. Особливо, якщо знаходимося в дитячому оздоровчому таборі. Це стосується

я і дітей, і дорослих, котрі з ними працюють. Сучасні дитячі оздоровчі заклади реалізують принцип безперервності навчання і виховання, дають можливість дітям не тільки відпочити, зняти фізичні та психічні навантаження, а й створюють нові умови для збагачення соціального досвіду дітей, отримання ними нових знань і вмінь у різноманітній діяльності. У канікулярний час велика відповідальність за дітей покладається на вожатих та вихователів оздоровчих закладів. Іноді педагогам доводиться зустрітись з певними труднощами, що, зазвичай, пов'язані з новими умовами, в які вони потрапляють. Ускладнює роботу вожатих і той факт, що за відносно короткий проміжок часу їм необхідно не лише потоваришувати з дітьми, заслужити їх повагу, але й згуртувати в більшості випадків незнайомих раніше дітей, створити колектив, де панували б взаємодопомога та взаєморозуміння. Звичайно, це потребує від педагогів неабияких зусиль та серйозної теоретичної підготовки. Таку підготовку студенти нашого університету отримали в процесі вивчення курсів «Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах» під керівництвом досвідчених викладачів кафедри педагогіки та педагогічної майстерності: доц. Дубровської Л.О., доц. Киричок І.І., ст. викл. Шевчук М.О., ст. викл. Солової В.М., ст. викл. Дубровського В.Л., викл. Осаволюка О.А., викл. Філоненко О.С. та курсу «Методика роботи в соціально-педагогічних закладах в літній період», за яким готували студентів викладачі кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи: доц. Останіна Н.С., викл. Зінченко Т.В., ст. викл. Сватенков

О.В. Робота в таборі – це мистецтво. І оцінюється воно веселим сміхом і щасливими обличчями дітей, кількістю сліз в останній день табірної зміни, кількістю листів, отриманих після повернення всіх додому, і душевним шемом за тим, що так швидко пролетіло.

Цього літа традиційно на студентів Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя чекали такі оздоровчі табори різних регіонів України: МДЦ «Артек», ПЗОВД «Чайка», ДОТ імені Володі Дубініна (АР Крим); ДОТ «Гренада», ОК «Морская волна» (Миколаївська обл.); ДОТ «Жемчужина» (Миколаївська обл.); ДОТ «Джерело», ДОТ «Лісо-обл.» (Київська обл.); ДОТ «Деснянка», ПЗОВД імені Якова Батюка (Чернігівська обл.); пришкольні майданчики ЗОШ № 2, 7, 13, 15, 17, гімназіях № 3, 16, притулок для дітей, районна та міська соціальні служби для сім'ї, дітей та молоді міста Ніжина.

Високо оцінили роботу студентів-практикантів адміністрації базових закладів. Про це свідчать численні листи-подяки на адресу університету.

Адміністрація Міжнародного дитячого центру «Артек» вдячна за співпрацю в дитячому таборі «Янтарний» студентам факультету психології та соціальної роботи (Пуховець А.С.) та історико-юридичного факультету (Черненко В.М.), які проявили себе доброзичливими, гідними представниками університету як осередку найвищих досягнень науки, культури та мистецтв.

Керівництво ОК «Жемчужина» дякує викладачам університету за виховання та підготовку творчих, активних, енергійних студентів-практикантів таких, як: Єфімова Ю.А., Попільницька Ю.О. (факультет психології та соціальної роботи), Бікетова Т.В., Зарва М.М. (філологічний факультет), Білороз А.В., Василець М.Ю., Власова Н.А., Усенко Л.О. (історико-юридичний факультет),

Войцеховська К.Г., Дедович Т.М., Ілляшенко Я.Ю. (факультет іноземних мов), Павлюченко О.В. (фізико-математичний факультет), Білан Ю.В., Бокоч А.Ф. (природничо-географічний факультет), які знайшли доцільну форму педагогічного впливу на дітей, вміло застосовували знання та навички у проведенні заходів за інтересами дітей.

Адміністрація та керівники груп ДОТ «Гренада» особливо відзначають таких студентів, як: Корнієнко А.А. (факультет психології та соціальної роботи), Жебровська Г.Ю., Михайленко Я.Ю., Філь В.М., Шелест О.В. (історико-юридичний факультет), Єлісеєва К.М., Килимнюк К.В. (факультет іноземних мов), Коваленко Т.М., Минко Ю.М., Федірко С.С. (природничо-географічний факультет) за професійне виконання своїх обов'язків і активну участь у житті табору.

Педагогічний колектив ОК «Морская волна» виносить щиру подяку всім студентам-практикантам за належне володіння методикою виховної роботи та кропітку працю над реалізацією насиченого виховного плану, коректні стосунки з батьками та творчий підхід в організації відпочинку молоді.

Філія ДОК «Джерело» виносить подяку викладачам університету за хорошу

підготовку студентів та просить відзначити молодих педагогів за артистизм, художній смак та високу виконавську майстерність: Бородавко А.Г. (історико-юридичний факультет), Стахорську А.С., Васильченко Л.В., Крившу К.В. (факультет іноземних мов), Гречуху А.О., Капштик А.Р. (факультет психології та соціальної роботи), Дегтяря В.О., Лудку А.Г., Гніденко А.О. (факультет культури та мистецтв), Назаренко Ю.В., Сімакову Ю.В. (природничо-

ВОЖАТСЬКЕ ЛІТО 2011

Практика? Ні, життя

географічний факультет).

Дирекція ДОТ імені Володі Дубініна висловлює величезну подяку вожатим: Івашко А.М., Костенко Ю.І. (факультет психології та соціальної роботи), Гринь А.Г. (факультет іноземних мов), Поливко І.Г. (історико-юридичний факультет), Сапожнікова О.С., Шевчик О.М. (фізико-математичний факультет), Титенко О.О., Шкарпет С.О., Суботенко І.К. (природничо-географічний факультет), котрі проявили дбайливе ставлення до своїх обов'язків, подружилися з колективом табору та дітьми, отримали можливість випробувати себе як педагога, психолога, організатора.

У позаміському дитячому закладі оздоровлення та відпочинку «Чайка» виявив себе як високий професіонал з гарною фаховою підготовкою студент-практикант Сірик В.А. (історико-юридичний факультет).

Працівники ДОТ імені Якова Батюка відзначають активність та досягнення студентів: Варшавської Г.О. (філологічний факультет), Гайко Р.О., Гребенюк О.О., Заріцького О.А., Ушкаленко Л.І. (природничо-географічний факультет), їх порядність, тактовність, розуміння дитячої психології, вміння зацікавити дітей та повести за собою.

Начальник пришкільного закладу «Сонечко» ЗОШ № 15 дякує всій бригаді студентів-практикантів (факультетів: психології та соціальної роботи, філологічного, історико-юридичного та іноземних мов), що виявили себе відмінними фахівцями своєї справи, змістовно, оригінально, цікаво проводили екскурсії, заходи, повноцінну гурткову, спортивно-оздоровчу роботу.

Особливо хочеться відзначити студентів природничо-географічного факультету (спеціальність «біологія та хімія») Нетребко Н.В., Філоненко Л.А. та Гайченя Т.В., які захопившись виховною діяльністю, крім визначеної університетом баз практики, ще й самостійно обрали Всеукраїнський профільний табір «Юннат» і протягом двох змін проводили творчі навчальні тренінги, організували відвідування тематичних виставок, культурно-мистецьких закладів, ознайомили дітей з пам'ятками історії та культури м. Києва. У зв'язку з чим педагогічний колектив Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді висловлює щире подяку за сумлінну та компетентну роботу цим студентам.

Завдяки всім вищезазначеним позитивним якостям студентів-практикантів у вихованців в таборах, оздоровчих та соціальних центрах не залишалася жодної хвилини для нудьги і вони змістовно, цікаво, весело та з користю для здоров'я провели частинку літніх канікул та відкрили в собі нові таланти.

На порозі нового навчального року бажаємо студентам міцного здоров'я, успіхів у навчанні, активності та творчості, натхнення у подальшій педагогічній діяльності.

Олена Філоненко, завідувач навчальної, виробничої практики університету, Тетяна Хоминець, методист відділу практики

Відлунав у школі останній дзвінок, й одразу естафету перехопила піонерська сурма. Хоча зараз мало де можна й почути, й побачити цей символ дитячих оздоровчих таборів, але ж традиція залишається традицією – після останніх навчальних турбот почалися довгоочікувані канікули. А для студентів це час літньої практики та напруженої роботи.

Посада вожатого, або як тепер – вихователя, завжди сприймалася з деяким романтичним відтінком. Природа, вогнище, віддані вихованці, змагання, пісні... Але в той же час це тяжка праця, нервування, випробування власних знань і досвіду. У цьому можна було переконатися, прослухавши доповіді студентів 3 курсу факультету психології та соціальної роботи на звітній конференції про проходження соціально-педагогічної практики

теж була дещо простішою, не передбачала обов'язкових звітних масових заходів, до яких готувалися тижнями. Та й співвідношення кількості дітей і вихователів на один загін була різною – інколи із 30 вихованцями працювало 5 вожатих. Відчувається різниця у порівнянні 100 дітей – 3 вожатих.

Звичайно, були як позитивний досвід – аніматорська й організаторська діяльність, вдале вирішення педагогічних ситуацій, плідна педагогічна праця, здобуття нових знань і вмінь, так і проблемні моменти. Одним із провідних було визнано складність спілкування між адміністрацією та студентами, між батьками і студентами. Доводилося іноді захищати свої позиції як педагога та спеціаліста в роботі з дітьми. Також існували непорозуміння між дітьми із забезпечених сімей та практикантами й іншими дітьми: особливості

в літній період, яка відбулася 7 вересня о 8 годині ранку в новому корпусі НДУ.

Найприємніше було чути позитивні, захоплені відгуки студентів про своїх вихованців. Діти були різного віку – від 3-ох до 16 років, але практиканти змогли знайти спільну мову з усіма. І хоча практику проходили в різних кутках України (Ялта, Алушта, Буча, Пуца-Водиця, Ніжинський район), відгуки про якість та умови роботи були схожі: дуже мало часу на відпочинок і сон, максимальне використання енергії, непогане харчування, повністю заповнений розважальними, пізнавальними та виховними заходами день. Але це більше стосується студентів, які працювали в літніх оздоровчих таборах. Тут умови праці були значно важчими, доводилося уважно слідкувати за майном закладу, дітей, постійно вирішувати питання з батьками, налагоджувати стосунки з адміністрацією.

Було легше тим, хто не ризикнув їхати далеко від дому і проходив практику на дитячих майданчиках при школах та гімназіях Ніжина й Ніжинського району. Там робочий день тривав близько восьми годин на добу, тоді як у таборах доводилося «слідкувати за дітьми 24 години на добу». Програма занять

та ставлення до навколишніх як його наслідок змушували використовувати весь потенціал терпіння та наполегливості. Складно також було слідкувати за всіма дітьми одночасно, тримати в порядку корпуси та кімнати, ретельно готуватися до кожного розважального заходу. Щодо останнього, то виявилася відсутність навичок та вмінь спеціальної підготовки із танців, співів, театрального та образотворчого мистецтва.

Було представлено фотоматеріали, які представили реальну й різнокольорову діяльність студентів під час літнього періоду. Також було висловлено подяку найактивнішим студентам, яких відзначили у місцях проходження практики.

Конференція підвела підсумки сумлінної і важливої роботи. Але ж найважливішим залишилось те, що здобули дітчата за цей короткий, але безумовно яскравий відрізок часу. І нехай це звучить банально, але тепер вони з гордістю кажуть «наші діти», і телефонують один одному на свята.

Антоніна Гречуха, студентка 4 курсу факультету психології та соціальної роботи

СТУДРАДА ІНФОРМУЄ

22 вересня відбулося перше в цьому навчальному році засідання студради університету, на порядку денному якого розглядалися такі питання:

1. Про підсумки проведення студентських конференцій на факультетах.
2. Про затвердження складу студради університету.
3. Вибори голови студради університету.
4. Розподіл відповідальних за секторами роботи студентської ради, дообрання делегатів до Вченої ради університету.

Протягом березня-травня 2011 року на факультетах були проведені студентські конференції, які делегували представників студрад факультетів до студради університету.

Студрада вперше зібралася в оновленому складі 22 вересня 2011 року, були обрані голова студради університету (Євгенія Туз, факультет психології та соціальної роботи), заступник голови студради (Панченко Ірина, факультет іноземних мов), секретар (Павлюченко Олександр, фізико-математичний факультет).

До Вченої ради факультету були делеговані: Туз Євгенія, Гузь Ольга (історико-юридичний факультет), Павлов Юрій (філологічний факультет), Мезіна Світлана (факультет культури і мистецтв).

Також члени студради університету представляють інтереси студентства нашого вузу в до обласній студентській раді, до якої були обрані Туз Євгенія, Гузь Ольга, Павлов Юрій, Лисенко Катерина.

Відповідно до завдань, які покладені на студентську раду університету як орган студентського самоуправління, розподіляються функції та відповідальні за певний сектор роботи члени студради університету.

Навчальний сектор – Вовкогон Євгенія, Охріменко Вікторія.

Науковий сектор – Юрченко Сергій, Мезіна Світлана.

Інформаційний сектор – Панченко Ірина, Ріпа Ольга.

Сектор соціального захисту – Кочур Дмитро, Кириєнко Ігор, Гришко Віталій.

Культурно-масовий сектор – Лисенко Катерина, Внучкова Дар'я, Кулішова Світлана.

Спортивний сектор – Сурай Андрій, Коваленко Олександр, Адаменко Наталія.

До складу студради університету також входять голови студрад факультетів: Павлов Юрій (філологічний), Волинко Яна (природничо-географічний), Гузь Ольга (історико-юридичний), Сопов Дмитро (фізико-математичний), Мезіна Світлана (культури та мистецтв), Панченко Ірина (іноземних мов), Кононенко Олексій (психології і соціальної роботи) та старости гуртожитків: Кочур Дмитро, староста гуртожитку №1, Хрей Юлія, староста гуртожитку №2, Грушко Віталій, староста гуртожитку №3, Кириєнко Ігор, староста гуртожитку №4.

Отже, якщо у вас виникають питання або ви потребуєте допомоги, то звертайтеся до членів студради університету, або до голови студради та його заступників.

30 ЧЕРВНЯ - ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

Наші бібліошкарі

Не багато хто з нас задумувався, у чому полягає робота бібліотекаря. І, як правило, на запитання: «А хто такий бібліотекар?» – відповідь звучить так: «той, хто книги видає».

Звичайно, з цим можна погодитися, бо бібліотечне обслуговування займає помітну частину всієї бібліотечної справи, а решта праці, найчастіше, залишається непомітною заклопотаними читачами. А чи знаєте ви, хто займається питаннями, які пов'язані із замовленням нової літератури, її опрацюванням, обробкою, складанням каталогів, їх систематизацією, розміщенням у фондах, створенням різних видів бібліографічної продукції, плануванням бібліотечної діяльності та іншою роботою? Це все здійснює бібліотекар!

Цінність професії бібліотекаря в нашому університеті надзвичайно важлива.

Перш за все варто сказати, що бібліотека університету – це і відділ обслуговування, який включає абонемент та читальні зали, інформаційно-бібліографічний відділ, відділ комплектування та наукової обробки документів, відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення та відділ зберігання фондів. Злагожену роботу безпосередньо всіх цих структурних елементів забезпечують досвідчені керівники: Ленченко Н.О., Ворона В.А., Осіпова Г.С., Павлова О.С., Фесюн О.П., Понтьор В.М., Оніщенко С.С., Романенко Л.І., Левченко І.О., Боренко Л.В. та Дереча Г.П. Вони разом із бібліотекарями штатного складу бібліотеки університету забезпечують злагожену роботу.

Скромна на перший погляд професія бібліотекаря. Але чи кожен зможе зрозуміти такі різні, непередбачувані запити кожного відвідувача, формувати фонди інформаційних ресурсів, які відповідали б запитам користувачів, створити інформаційно-пошукову систему до цих фондів, почути кожного та допомогти віднайти необхідне джерело знань – книгу? Тільки людина всебічно розвинена та високого інтелекту. Це стосується і бібліотекарів нашого університету, бо тільки задумайтеся над тим, хто опрацював та допомагає віднайти необхідну інформацію кожному!

Скрізь панує доброзичлива атмосфера, привітність, спокій. Коли приходиш на студентський абонемент, щоб отримати необхідну літературу, працівники бібліотечної справи вислухають та нададуть потрібні книги. А у випадку, наприклад, їх відсутності запропонують інших авторів, яких також можна використати для підготовки того чи іншого завдання.

Якщо ви бажаєте знайти літературу за якимись спеціальними темами, то черговий бібліограф інформаційно-бібліографічного

відділу бібліотеки вам у цьому допоможе, пояснить специфіку пошуку необхідної інформації безпосередньо в паперовому та електронному каталогах.

Нові надходження в одному екземплярі можна знайти у фундаментальній бібліотеці нашого університету, що знаходиться по вулиці Гоголя. Вас привітно зустрінуть, приймуть ваше замовлення на необхідну літературу і оперативно виконають його.

Завітавши до читальних залів бібліотек, ви зможете більш продуктивно опрацювати необхідний вам матеріал. Працівники нададуть всю потрібну літературу, якщо вона наявна у фондах читальних залів, а у випадку відсутності підкажуть, де можна її знайти.

Вдалий підхід до раціонального обслуговування читачів дозволив значно покращити їх забезпечення. Наприклад, зрештою вдалося уникнути значних черг у період отримання літератури на початку навчального року. Завдяки вдалій системі студенти різних факультетів та курсів приходили у визначений термін та отримували необхідну для навчання літературу. Варто відзначити, що в цей час студенти можуть вільно познайомитися з новими цікавими надходженнями до бібліотеки завдяки присутнім виставкам – «Знайомтесь: нові книги». Крім того, в кімнаті каталогів та карток наявні такі важливі для студента інформаційні стенди: «Де що шукати», «Абетковий каталог», «Систематичний каталог та систематична картотека статей», «Схема пошуку документів у систематичному каталозі», «Електронний каталог: схема пошуку книг» і тому подібні. Ось що зробили наші бібліотекарі; їм вдалося забезпечити висвітлення наявної літератури та показати той потік інформації, який може допомогти кожному, кому потрібна ця інформація. У випадку відсутності бібліотекарів, ми не змогли б дізнатися всього того, що знаємо і про що дізнаємося навчаючись.

Бібліотека є постійним учасником різноманітних заходів, що проводяться у нашому університеті. Здійснюється співпраця з існуючими кафедрами різних факультетів нашого університету у формі підготовки бібліографічних списків нової літератури, що надходить до фондів бібліотеки. Це все відображається в існуючому інформаційному віснику – «Бібліокур'єр». Для загального ознайомлення з новими надходженнями до бібліотеки проводяться відкриті загальні виставки, на які запрошуються викладачі, студенти та інші бажаючі.

Важливо ще відзначити, що працівникам бібліотечної справи Ніжинського державного університету характерні культура

БІБЛІОТЕК

спілкування з відвідувачами, оперативність обслуговування, надання необхідних консультацій, уважність до потреб читача в необхідній літературі, відповідальність до своїх обов'язків.

Крім всього цього потрібне ще вдосконалення діяльності бібліотеки. Із власного студентського життя, хотілося б побачити більше тематичної літератури, бо, на жаль, спостерігається її зменшення. Крім того, спостерігається зменшення штату працівників. Потрібно їх збільшувати та відповідно забезпечувати фінансово, оскільки щоденна копійка робота потребує значних зусиль.

Великою необхідністю є створення нової бібліотеки! Помітно певні труднощі у працівників бібліотечної справи із виконанням деяких замовлень, що пов'язано з концентрацією всієї літератури в одному фонді. Доцільно, скоріше за все потрібно здійснити розподіл великого фонду хоча б по окремим дисциплінам. Це зможе прискорити виконання замовлень відвідувачів та дозволить забезпечити ще кращу оперативність виконання замовлень.

Пріоритетним у розвитку бібліотечної справи Ніжинського державного університету імені М.Гоголя є здійснення комп'ютеризації та створення потужного електронного каталогу, який періодичного поповнюється. Забезпечено зв'язок читального залу із закріпленим до нього книгосховища.

Поспілкувавшись безпосередньо з керівництвом різних відділів, стало зрозуміло, що потрібне ще одне додаткове приміщення для збереження літератури – депозитарій, різне додаткове обладнання для обслуговування читачів, здійснення кваліфікаційної підготовки фахівців бібліотеки університетом тощо.

Зрештою, про шановність бібліотекарів та щирі подяки їм можна відзначити і в журналах відгуків та пропозицій, які знаходяться у кожному абонементі та читальних залах. Крім того, кожен може висловити різні пропозиції щодо вдосконалення системи обслуговування.

Загалом, потрібно висловити велику подяку працівникам бібліотеки. Хотілося, щоб кожен привітав із професійним святом наших шанованих бібліотекарів, бо вони роблять важливий вклад. І нехай ці привітання та подяки лунають на їхню адресу не тільки цього дня, а щодня, бо вони цього заслуговують.

Від щирого серця прийміть привітання, шановні працівники бібліотеки із Всеукраїнським святом бібліотек і побажання успіхів у Вашій благородній просвітницькій справі. Міцного Вам здоров'я, щастя та благополуччя Вам і Вашим родинам, творчої наснаги, натхнення, радості, дружнього взаєморозуміння та підтримки.

Євген Коваленко, випускник історико-юридичного факультету

ПОЕТИЧНА СВІТЛИЦЯ

На ніжних струнах любові

Яна Сидоренко народилася 15 жовтня 1988 року в містечку Бобровиця. Відмінно закінчила Бобровицьку гімназію і стала студенткою філологічного факультету Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. За час навчання у вузі ніхто не знав про її захоплення поезією. І лише на випускному вечорі дівчина наслідилася винести на суд однокурсників свої поезії. Вони сподобалися. Сьогодні пропонуємо вашій увазі добірку нових поезій молодої авторки.

***

Я зараз, як і ти, не хочу спати,
Попереду ще довга буде ніч.
Заходять перші сутінки до хати,
Я залишаюся з ними віч-на-віч.
Віджовкло листя за вікном печальним,
Відходять всі тривого в небуття,
Їх проводжаю поглядом прощальним,
Пишу нову сторіночку життя,
Де перша стрічка буде не про тебе,
Моє весняне сонце восени.
Я більше не торкнуся твого неба,
Не клич ніколи знову, не мани.
Так добре пити в тиші теплу каву
До дна, як чашу всіх випробувань.
На фото посміхаєшся ласкаво
Мені після стількох поневірянь.
Я зараз, як і ти, не хочу спати,
І пам'ять припорошують роки.
Не можна за рукав любов тримати,
Коли вона не подає руки.

САДИ ТВОЄЇ ДУШІ

Так хочеться весь Всесвіт обійняти,
Коли цвітуть сади в душі твоєї,
І що не будень – то для тебе свято
Надії, щастя, задумів і мрій.
Проблеми хай не стукують до серця,
Бо все одно там місця не знайдуть.
Ті очі, як глибокі два озерця,
Ніколи тобі впасти не дадуть.
Летиш на крилах радості у казку,
Аби поглянуть в них хоча б на мить,
І це не гра, і тут не треба маски,
І це життя не можна не любити.
Стояти б і стояти цілий вечір
Під срібним сяйвом місяця удвох.
Він ніжно обійме тебе за плечі,
Здуваючи пилінки всіх тривог.
Із цього сну прокинутись не хочеш,
П'янки думки кружляють в голові,
І знаєш, що для тебе опівночі
В садах душі співають слів'ї.
І ти живеш любов'ю на цім світі,
І ти прекрасна в почуттях своїх,
Щасливою блукаєш в теплих літї,
Коли зима надворі сипле сніг.
Не замете доріг до твого дому -
Для нього вони стеляться добром.
Він поспіша і, вмиль забувши втому,
Стає кохання праведним рабом.
Тобі не спопеліти з ним ніколи
В яскравому жертвовному вогні.
Ти з ним свята, і вашу добру долю
Малюють тихо зорі на вікні.
Любові цій не повторитись двічі,
Таке буває раз на все життя.
Не бійся їй поглянути у вічі,
Не бійся – і не прийде каяття.
Живи, люби, і хай пекучі сльози

З твоїх очей ніколи не впадуть.
Зумій прогнати геть лихі морози,
Коли в твоїй душі сади цвітуть.

ГОСТЯ

Так довго йшла любов моя по світу,
Шукала шлях і не могла знайти.
І де ж тепер мені її подіти,
Коли вона змогла таки прийти?
Відкрила навстіж двері в мою душу
І запалила світло в темноті.
І я її прийматим як гостю мушу,
Бо що ж буває краще у житті?
Любов прийшла – така вже моя доля,
Любов прийшла – і серце розвіло.
Нехай воно забуде слово «воля»,
Хай знов заб'є живильне джерело.
«Любов моя, та я ж не сподівалась,
Уже не ждала зустрічі, повір».
Але вона лиш тихо посміхалась
І підкидала мене аж до зір.
Туманом оповила мої очі,
Дурманом напоїла, та дарма...
Любов прийшла, і вірити не хочу,
Тому, хто скаже, що її нема.
Не вірю я нікому, окрім себе
І цей екзаме́н хочу я пройти.
Любов моя, тулюся я до тебе,
Зігрій мене холодною захисти.
Ти – весен цвіт, ти – долі чарівниця,
Ти – те. Що не згорає на вітру.
Вже знаю я, чому мені не спиться,
Минуле, як сльозу з щокі зітру.
Життя таке коротке і мінливе...
Боїшся впасти, серце опеки...
А як прийде любов. Неначе злива,
Прийми її і з нею полети!

***

То велика наука – незмірно кохати,
То є щастя нетлінне і смуток гіркий.
Чи готовий на мене так довго чекати,
Як чекала тебе у полоні надій?
Я тепер добре знаю ціну тої миті,
Коли стрілись дві пари зелених очей.
І забувши про все, що існує на світі.
Ми купались у мареві літніх ночей.
То є подвигом серця – насправді любити.
Перенести тортури і знову цвісти.
Як же важко без тебе тоді було жити,
Коли все зміг покинути і просто піти.
Не покликав з собою, а я все чекала,
Бо любов нерозділена добре болять.
Я кохала тебе, я насправді кохала.
Цю науку не зміг ти таки зрозуміти.
Я тебе відпускаю, вмирає кохання,
Та чи пам'ять відпустить, не знаю поки.
Я сьогодні приснось тобі, може, востаннє.
Хай ніхто нас не судить – розсудять роки.

КОЛОНОКА «ПРАНСЛЯТОРА»

Шановні друзі !

Цього разу ми наводимо підсумки другого студентського конкурсу поетів-перекладачів – це був конкурс на кращий переклад вірша У.Девіса «Дозвілля» (W.Davis «Leisure»), який до цього українською мовою ще не перекладався. Усього на конкурс було подано 14 варіантів (усі від студентів факультету іноземних мов), з них 8 було відправлено на доопрацювання, а шість більш якісних – опубліковано. Журі конкурсу шляхом відкритого голосування вирішило присудити перше місце і першу премію студентці V курсу факультету іноземних мов Писаренко Наталії, друге місце – студентці того ж V курсу Кайрод Наталії; третю премію отримав студентка II курсу Прискока Світлана. Крім того, журі вирішило присудити заохочувальний приз студентці III курсу факультету іноземних мов Бордонос Жанні – за досить якісний переспів цього ж вірша.

А тепер оголошуємо третій, на цей раз незвичайний студентський конкурс – на кращу рецензію на шість варіантів перекладу знаменитого вірша О.С. Пушкіна «Спогад», який він написав у 1828 році. Студенти будь-якого факультету можуть піддати нищивній (або ж поблажливій) критиці кожен варіант перекладу і (бажано) запропонувати свій власний варіант, як це часто роблять шановані поети-перекладачі і критики (Андрій Содомора, Ігор Качуровський, Вільгельм Левік та ін.). Переклади подаються без прізвищ перекладачів – для більшої об'єктивності рецензії – щоб вилучити психологічний момент. На цей раз у найвигіднішому становищі, на нашу думку, опиняться студенти філологічного факультету: адже там найбільше годин приділяють стилістичному аналізу і інтерпретації текстів, літературознавству. А для студентів перекладацького відділення філологічного факультету конкурс постає справою престижу.

У завдання рецензентів входить: виявити переваги і недоліки кожного варіанту: можливі так звані перекладацькі «ляпи» і зловживання «відсебеньками», факти порушення ритму, неваді рими, перекручення змісту вірша, втрату або неадекватну підміну тропів і т.д. Наприкінці бажано обґрунтовано висловити свої переваги щодо художнього рівня запропонованих варіантів перекладу. Обсяг рецензій – від 2 до 3 тис. знаків.

Матеріали подавати протягом одного місяця в редакцію нашої студентської газети «Альма Матер» – редактору, або Харитонову І.К. – на факультет іноземних мов НДУ, кафедра германської філології.

Іван Харитонов, керівник перекладацького гуртка факультету іноземних мов НДУ

А.С.Пушкін

ВОСПОМИНАНИЕ

Когда для смертного умолкнет шумный день,
И на немые стогны града
Полупрозрачная наляжет ночи тень
И сон, дневных трудов награда,
В то время для меня влчачатся в тишине
Часы томительного бденья:
В бездействии ночном живей горят во мне
Змеи сердечной угрызенья;
Мечты кипят; в уме, подавленном тоской,
Теснится тяжких дум избыток;
Воспоминание безмолвно предо мной
Свой длинный развивает свиток;
И с отвращением читая жизнь мою,
Я трепещу и проклинаю,
И горько жаждуешь, и горько слезы лью,
Но строк печальных не смываю.

О.С. Пушкін

№1 СПОМИН

Коли для смертних затихає гомін дня
Й прозора тінь на світ спадає,
Затихнуть клопоти щоденного буття
І очі сон легкий стуляє, -
Мені у темряві нудотно так течуть
Безсоння мовчазні години, -
Шиплять гадюками, і жалять, і печуть
Сумління відчуттям провини.
І знов думки киплять, знов камінь на душі,
І пам'ять знову серце крає
Й сувої спогадів гірких в нічній тиші
Переді мною розгортає.
І я з огидою на ті рядки дивлюсь,
Своє минуле проклинаю,
Караюсь і тремчу, і плачу, і томлюсь, -
Та слів печальних не змиваю...

О.С. Пушкін

№2 СПОМИН

Коли для смертного замовкне день шумкий
І по знімилім площам граду
Проляже сутінок нечутний біг стрімкий,
Що принесе від праці сон-розраду;

Тоді потягнеться для мене в сонній тиші

Доба томливої марноти;
Горять в душі з неробства все живіші
Змії серцевої гризоти;
У вирі мрій, в пригніченні журбою,
Надмір думок все крає розум мій, -
І спомини мовчазно плинуть чередою
І розгортають довгий свій сувій;
З відразою читаючи стезю свою
У тріпотінні проклинаю,
В тужливих скаргах я гіркотні слези ллю,
Та пропис смутку не змиваю.

О.С. Пушкін

№3 СПОГАД

Коли для смертного замовкне гомін дня
І на знімилі площі граду
Прозора ночі тінь осяде навманя
І сон пошле як нагороду,
В той час для мене в тиші, що не поспіша,
Години тягнуться пустіі,
В нічному спокої горить моя душа
І гнізда в'ють там смутку змії;
Клеочуть мрії, розум душить туги вал,
Важкі думки коловоротом,
Німого спогаду скелястий перевал
Сувоєм ліг за поворотом.
Читаючи з огидою про суть свою,
Тремчу і долно проклинаю,
Хоч гірко скаржуся і гірко слези ллю,
Рядків сумних я не змиваю.

О.С. Пушкін

№4 СПОМИН

Коли притихне смертним денна суєта
І на знімилі стогни града
Напівпрозора ляже ночі темнота
І сон, як віддарунок і відрода, -
Мені повільно тягнуться крізь тиху ніч
Години зморного боління:
В безчинності нічній сильніш ятрить на дні
Змія сердечного сумління.
Нудьгою здушена, душа від дум кричить,
І палить мрії киплячий струмінь;

І спомини мені безмовно уночі

Свій довгий розгортають скрутень;
І я з відразою читаю ті рядки
Свого життя, тремчу і проклинаю,
І гірко слези ллю за прокляті роки,
Та слів печальних не змиваю.

О.С. Пушкін

№5 СПОМИН

Коли для смертного замовкне день труда
І на німі майдани міста
Напівпрозрачна наляже тінь бліда
І сну крило повіє чисте,
Тоді в самотності, легких не знавши снів,
Тривожної я повен муки:
В безсонні устає сумління темний гнів,
Шиплять докори, як гадюки;
Душа горить, в умі - схвильовані думки
Одна по одній виникають,
І давні спомини, безмовні та тяжкі,
Сувої довгі розгортають.
І я, читаючи свою облуду й гріх,
Життя минуле проклинаю,
І тяжко скаржуся, проте в слезах гірких
Рядків печальних не змиваю.

О.С. Пушкін

№6 СПОГАД

Коли для смертного замовкне денний шум
І на знімилі площі ляже
Напівпрозорим покривалом ночі сум,
І сон відпочиває накаже, -
В цю пору тягнуться для мене в тишині
Часи виснажливі пильноти,
В нічному мороку жалить сильніш в мені
Змія сердечної гризоти.
В уяві все кипить; там, здавлений нудьгою,
Дум тяжких надлишок тісниться,
І сторінки життя німотно наді мною
Гортає спогаду десниця;
І я, з огидою читаючи про себе,
Тремчу і гірко проклинаю,
І гірко слези ллю, і каюсь перед Небом,
Але печаль ту не змиваю.

ALMA MATER

Засновник — колектив Ніжинського державного
університету імені Миколи Гоголя

Газета виходить українською мовою раз на місяць
окрім липня і серпня. Обсяг 2 друкаркуш.
Тираж 900 примірників.
Свідоцтво про державну реєстрацію ЧГ 442-91PP

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Голова редакційної ради – Станіслав Зінченко

Редактор: Наталка Ландар

Члени ради: Григорій Самойленко, Олександр
Гадзінський, Анатолій Ролік, Петро Моцяка

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 16602, м.Ніжин Чернігівської обл.,
вул.Кропив'янского,2, університет, новий корпус, кімната №
213, внутрішній телефон 10-39, email: almamater.ndu@gmail.com
Комп'ютерна верстка, набір та макетування: Наталка
Ландар
Фото М.Михайленко
Віддрукована у Видавництві НДУ імені М.Гоголя
Замовлення №10